

maisema

Laatumaan tiedotuslehti tontti- ja mökkimaailman näkymistä

Kansallislajina
**mökki-
höperyys**

Pohjoinen Pohjanmaa ja Kainuu
houkuttavat luonnonkauneudellaan

Mökkitontti Syötteellä on
hiihtäjän unelma

Hyvä Lukija!

Suomainen mökkeilijä viettää Tilastokeskuksen kesämökki-barometrin mukaan keskimäärin 75 vuorokautta vuodessa vapaa-ajan asunnollaan. Tutkimuksen mukaan mökin käyttö näyttäisi trendinomaisesti kasvavan, vaikka näin talviesonkinä käyttö on luonnollisesti vähäisempää jo tilastojenkin valossa. Tämä "luonnollisesti" ei tosin päde kaikkien kohdalla, kun yhä useammat mökit rakennetaan ympärivuotiseen käyttöön sopiviksi. Monet myös hakeutuvat vapaa-ajan asunnoille talviharrastusten ääreen. Löytyypä niitäkin, jotka suunnittelevat muuttavansa pysyvästi mökille asumaan, kun elämäntilanne sen sallii.

Sana "mökki" on oikeastaan melko erikoinen. Jokaiselle se merkitsee eri asiaa ja silti puhumme yleisesti "mökkeilystä". Uskon, että mökkitutkimuksen tekemisessä ja asian tilastoinnissa kohdataan ensimmäiset haasteet jo siinä vaiheessa, kun käsitettä ryhdytään määrittelemään. Kuitenkin vaatimaton eräkämpä ja luksushuvila mahtuvat arkikielessä saman yleiskäsitteen alle sujuvasti. Ehkä se kertoo osaltaan mökkeilyn merkityksestä suomalaisten henkisenä voimavarana, jossa ulkoisilla puitteilla on vain vähän merkitystä.

Toisaalla Maisema-lehdessä viitataan hiljattain julkaistun mökkeilyä käsittelevään kirjaan. Seikat, jotka vaikuttavat mökkeilyn kestoosuusioon, kiinnostavat minua siinä määrin, että olen päättänyt tutustua kirjaan. Luultavasti tunnistan sieltä itseni - kuten niin moni suomalainen.

Timo Karhapää

Laatumaan markkinointipäällikkö

maisema

Laatumaan tiedotuslehti rontti- ja mökkimaailman näkymistä

Päätoimittaja
Julkaisija
Yhteystiedot
Ulkoasu ja taitto
Painopaikka
Lehden painos

Timo Karhapää
Laatuma, Metsähallitus
PL 94 (Vernissakatu 4), 01301 Vantaa
Mainostoimisto Hermo
Hansaprint Oy
4000 kpl

- 3 Lyhyesti
- 4-5 Kansallislajina mökkihöperyys
- 6-7 Tulisijat kuntoon
Luontokuva kilpailun satoa
Erityiskohteita kauppaamassa
- 8-9 Samaa maata - mökki kuin omistajansa
- 10-11 Alue-esittely: Pohjoinen Pohjanmaa ja Kainuu

Lyhyesti

›Arkkitehtikilpailun ratkaisu käsillä

Laatumaan ja Lapland Hotels Oy:n alkuvuodesta käynnistämä arkkitehtuurikilpailu on edennyt viimeiseen vaiheeseen. Valtakunnallisella kilpailulla haetaan suunnitelmaa Äkäslompolon uudelle matkailukylälle, joka kattaa alueeltaan noin 12 neliökilometriä ja 350 000 kerrosneliometriä rakennusoikeutta. Alue toimii myös pilot-tikohteena TEKES-hankkeelle, jolla tavoitellaan arviointikriteerien luomista ekologisesti kestäväälle matkailualueelle. Kilpailu toteutetaan yhteistyössä Kolarin kunnan sekä Lapin ELY-keskuksen, Teknillisen Korkeakoulun ja Suomen Arkkitehtiiliitto SAFA:n kanssa.

Suunnittelijoiden kiinnostus kilpailua kohtaan oli suuri. Osallistumishakemuksia otettiin vastaan kaiken kaikkiaan 22, joista jatkoon valittiin 5 työryhmää. Voittajasuunnitelman valintakriteereinä ovat muun muassa kestävä kehitys ja energiatehokkuuden huomiointi, luonnonympäristön hyödyntäminen suunnittelussa, kokonaisuuden sopivuus tunturimaisemaan, toimiva liikennepysäköinti sekä autoilun minimoiminen.

Matkailukylän voittajasuunnitelma ratkaistaan 3.12.2010. **m**

›Saariselälle nousee uusia kerrostaloja

Skanska rakentaa kerrostaloja Inarin kuntaan Saariselälle. **Kelotähti**-asunnot nousevat Tunturikylään Laatumaalta vuokratuilla tonteilla vuoden 2011 lopussa. Ensimmäisessä rakennusvaiheessa valmistuu 47 huoneistoa, joiden koot ovat 51-157 m².

Kelotähden ideana on tarjota vapaa-ajan kerrostaloasuntoja, joissa on huomioitu asukkaalle tarpeet ja harrasteet monipuolisesti. Esimerkiksi parkkihalleihin on suunniteltu tilat autojen lisäksi myös moottorikelkoille. Näkymät asunnoista avautuvat suoraan kansallispuistoon. Lähiympäristössä sijaitsevat niin monet

palvelut kuin kattava latuverkosto, ja reippaan kävelymatkan päästä löytyvät myös laskettelurinteet.

Kelotähti-asunnot pyrkivät tarjoamaan asukeilleen ripauksen ylellisyyttä. Useassa asunnossa on saunaosasto, terassi ja joissakin myös poreamme. Rakennusmateriaalit on tarkkaan valittuja, ja ne sopivat vaativaankin makuun. Kodinkoneet ovat huippulaatua, lattiaksi on valittu tammiparketit ja kaikkien asuntojen varusteluun kuuluu takka. **m**

›Laatuma ostaa metsäkiinteistöjä

Laatuma tekee tonttimyynnin ja -vuokrauksen lisäksi metsäkiinteistökauppaa ostamalla Metsähallituksen metsätaloustalouden metsäkiinteistöjä. Kysyntää on suurehkoille metsäpalstoille eteläisestä Suomesta aina Lounais-Lappiin asti, etenkin keskisestä Suomesta. Ostokohteena ovat runsaspuustoiset metsätilat, joissa on välittömiä tai lähitulevaisuuden hakkuumahdollisuuksia. "Tänä vuonna esimerkiksi perikunnat ovat olleet hyvinkin aktiivisia metsätilojen myyjiä", toteaa Laatumaan maakauppatoiminnasta vastaava Tapio Kytövuori. **m**

Kansallislajina mökki- höpöryys

Suomalaiset ovat tunnetusti ahkeraa mökkeilykansaa. Tilastokeskuksen mukaan Suomessa oli vuoden 2008 lopussa lähes 482 000 mökkiä – eli noin 1 mökki 11 asukasta kohden. Mökkien lukumäärä kasvaa edelleen 4 000 mökin vuosivauhtia.

Möккеilykulttuuri on Suomessa vahva osa identiteettiämme. Jos vahvan pubikulttuurin omaaville englantilaisille lähikuppila toimii olohuoneen jatkeena tai kuin toisena kotina, niin suomalaiselle mökki hoitaa lähes samaa virkaa. Mistä suomalaisten suuri mökkeilyinnostus johtuu?

- 1960- ja 1970-luvuilla vahva kaupungistuminen ajoi monet maalta kaupunkikeskuksiin. Juuret jäivät silti maalle. Näistä juurista on haluttu pitää kiinni ja säilyttää pala maalaishenkeä mökkeilyn muodossa, kertoo mökkitutkija **Mervi Hiltunen** matkailualan opetus- ja tutkimuslaitoksesta Itä-Suomen yliopistosta.

Vahva suomalainen saunakulttuuri tukee myös mökkeilyperinnettä. Suomalaiset eivät kuitenkaan ole ainoita vapaa-ajan asumisesta kiinnostuneita kansoja. Mökkeily on suositua myös muissa hyvinvointivaltioissa, kuten Kanadassa ja erityisesti Pohjoismaissa, joissa mökkeily on koko kansan harrastus.

Riittääkö mökkipaikkoja kaikille?

Neljäsosa Suomen mökeistä sijaitsee taajamissa ja kylissä, loput niiden ulkopuolella. Suositut mökkeilyalueet kaupunkikeskusten läheisyydessä vähitellen täyttyvät, jolloin mökkien rakentaminen ja hankinta kohdistuu entistä enemmän vapaa-ajan asumisen ja matkailun keskittymiin. Esimerkiksi eteläisessä ruuhka-Suomessa rannat ovat pitkälti rakennettuja ja mökkipaikat alkavat olla jo vähissä, joten niitä ollaan valmiita tavoittelemaan myös kauempaa.

Mökkitutkija
Mervi Hiltunen

Jos mökkejä nousee pystyyn vuosittain tuhattain, eivätkö mökkipaikat pian lopu Suomes-
ta kesken?

- Tonttimaata ja kysytyjä rantatontteja on rajallisesti, mutta vanhoja mökkejä kunnostetaan ahkerasti ja vanhoille mökkipaikoille rakennetaan uutta. Suuret ikäluokat jättävät jälkeensä paljon perintömökkejä, jotka siirtyvät tuleville polville, toteaa Hiltunen. - Toisaalta, kyllä uusia alueitakin kaavoitetaan edelleen.

Trendinä huippuvarustelu

Tänä päivänä mökit ovat usein pitkälle varusteltuja. Mökki hoitaa kakkosasunnon virkaa, ja niistä löytyy niin sähköt kuin juokseva vesikin. Kolmannes mökeistä on jo talviasuttavia, ja teknologian hyödyntäminen mökeillä lisääntyy jatkuvasti sähköisten mahdollisuuksien myötä.

Mökiltä toivotaan kunnollisen varustelun lisäksi omaa rauhaa ja rantaa. Mökin tulee olla myös suhteellisen helposti saavutettavissa. - Suomalainen taittaa mökkimatkan keskimäärin noin puolestoista tunnissa. Tieverkosto kehittyy koko ajan, jolloin myös mökkien saavutettavuus tulee parantumaan entisestään, Hiltunen sanoo.

Kuitenkin mitä enemmän mökeillä on mukavuuksia ja mitä ahkerammin sinne matkustetaan, sitä rasittavampaa mökkeily on ympäristölle. - Tulevaisuudessa ekologiset ratkaisut ja kestävä kehitys tulee ottaa entistä vahvemmin mökkeilyssä huomioon – niin yhteiskunnallisesti kuin yksilönkin tasolla. Voimaan on astumassa säädöksiä, jotka edistävät mökkeilyyn ympäristöystävällisyyttä. Myös alue- ja kuntatason yhdyskuntasuunnittelussa sekä metsien ja rantojen käytön hallinnassa mökkeilyyn kasvavat ympäristövaikutukset tulisi huomioida ennakkoon.

Kulttuurisesti merkittävä ilmiö

Mökkeily on suomalaiselle tunneasia, joka liittyy vahvasti arvoihin ja elämäntapoihin. Näin ollen se rikastuttaa suomalaista kulttuuriperinnettä. Mökkeilyn myötä myös maaseudun palvelut kehittyvät, mikä parantaa alueen elinkeinoelämää ja toimeentuloa. Yhtenä mökkeilyilmiönä nähdään myös yhteisöllisyyden ja perhekeskeisyyden kasvu. Uusioperheiden myötä mökki saattaa toimia eri puolilla maata asuvien perheenjäsenten kokoontumispaikkana. Lisäksi mökkien yhteisomistajuus ja erilaisten lomaosakkeiden hyödyntäminen yleistyvät.

Mökkeily- gallup

Pysäyttelimme ihmisiä Kuopion torilla kirpeänä syysaamuna ja tiedustelimme heidän mökkeilytottumuksiaan. Puntarissa olivat seuraavat asiat:

1. Miksi mökkeilet?
2. Kuinka usein käyt mökillä?
3. Mökkeiletkö myös talvella?
4. Kuinka pitkä matka mökille on?
5. Kuvaile yhdellä sanalla, mikä mökkeilyssä on parasta?

Jenna Kiiminki

1. Koska siellä on mukavaa ja rauhallista. Näkee sukulaisia, koska kyseessä on suvun mökki.
2. Kesäisin joka viikko.
3. Ehkä kerran kuussa.
4. Noin 60 km päässä
5. Rantasauna

Briitta Leinonen

1. Luonnon takia
2. Kesäisin todella usein, lähes viikoittain.
3. Vain harvoin.
4. Yksi mökeistä, jossa tulee käytyä, on 5 km päässä ja toinen 60 km päässä.
5. Luonto

Tapani Rytönen

1. Koska siellä pääsee kalastamaan.
2. Joka viikonloppu.
3. En.
4. 30 km
5. Saunominen

Tuula Väyrynen

1. Rentoutumisen takia.
2. Silloin, kun huvittaa ja kerralla viikko, koska aikaa on.
3. Kyllä, silloin tällöin.
4. 69 km päässä
5. Saa olla rauhassa ja ei ole naapureita lähellä.

Esteri Hötti

1. Kesäisin tulee käytyä. Aiemmin käytiin enemmän, kun mökillä oli mansikoita. Nykyään mennään savusaunan takia.
2. Kerran viikossa
3. Kyllä ja silloinkin käymme noin kerran viikossa.
4. 2 km
5. Rauha

Tulisijat kuntoon – mökilläkin

JOKA VUOSI Suomessa syttyy satoja tulipaloja, jotka aiheutuvat tulisijojen kehnosta huollosta. Vuoden 2009 tulipalotilaston mukaan yli 600 tulipalon syytymissyiksi arvioitiin vaurio tulisijassa tai hormissa, nokipalot ja riittämättömät suojaetäisyydet. Vuosittaisilta tuhansien eurojen korvauksilta ja henkilövahingoilta voitaisiin välttyä huolehtimalla tulisijojen säännöllisestä huollosta.

Nuohouksella poistetaan savuhormeihin tulisijoihin kertynyt palamisjäte, jottei niitä aiheutuisi palovaaraa. Samalla tehostetaan energiataloudellisuutta, ympäristönsuojelua ja asumisviihtyvyyttä. Nuohouksesta huolehtiminen ja nuohoojan tilaaminen kuuluu rakennuksen omistajan ja haltijan velvollisuuksiin. Jo tulisijan suunnitteluvaiheessa huomioon on otettava paloturvallisuusohjeet muun muassa suojaetäisyyksistä.

- Tilaa nuohooja - kotiin vuoden välein, mökille 3 vuoden välein

- Hanki asianmukaiset ensisammutusvälineet sekä palo- ja häikäroittimet

- Lämmitä kylmää tulisijaa varoen

Ympärivuotisessa käytössä olevan tulisijan nuohous tulee suorittaa vuoden välein, samoin esimerkiksi vuokrakäyttöön tarkoitettun vapaa-ajan asunnon tulisijan. Sen sijaan omaan yksityiseen käyttöön tarkoitettun vapaa-ajan asunnon ja saunan tulisija on nuohottava kolmen vuoden välein. Nuohoaminen ennen käyttöä on muistettava silloin, kun tulisijaa ei ole käytetty kolmeen vuoteen.

Mikäli nuohousta ei suoriteta määrävälein, vaarana on nokipalo. Huoltamaton hormi voi kuumentua jopa 1200 asteeseen ja sytyttää noen ja pien palamaan. Tämä voi halkaista itse hormin, jolloin tuli pääsee asuintiloihin. Vaaratilanteita voi aiheuttaa myös huono ilmankierto ja hormin vetoisuus. Kun puut eivät pala puhtaasti, haitallisia aineita voi päästä huoneilmaan. Näistä ehkä vaarallisin ja tunnetuin on hiilimonoksidi eli häkä, joka on haju- tonta, väritöntä ja myrkyllistä. Suomessa sattuu vuosittain 10–20 häkämyrkytyskuolemaa, joten palovaroitimen lisäksi häikäroittimen hankinta niin kotiin kuin mökillekin kannattaa.

Näin talven korvalla kannattaa huomioida kylmät tulisijat, jotka eivät kestä yhtäkkiä kovaa lämmittämistä. Esimerkiksi mökillä lämmitys on hyvä aloittaa yhdellä pesällisellä, jotta uunin rakenteet lämpenevät riittävän hitaasti, jolloin vältetään nopeista lämmönvaihteluista aiheutuvat halkeilut hormissa. **m**

Luontokuva- kilpailun satoa

Laatumaan viime numerossa (1/2010) metsätettiin suomalaisia luonnonihmeitä valokuvakisan avulla. Kuvia monenlaisista ilmiöistä sateli Laatumaalle mukavasti, ja ohessa esittelemme muutamia niistä.

Kuvan lähettäneiden kesken arvoimme kaasugrillin, jonka voitti **Toivo Meronen Mietoisista. Onnea!** Palkinto on toimitettu voittajalle.

Koivun, männyn ja pihlajan- taimen yhdessäeloa.

Kuva: Harri Pekonen, Joensuu

Mutka edessä.

Kuva: Matti Ristikankare, Veikkola

Jättiläismäinen muura- haispesä Sotkamossa.

Kuva: Toivo Meronen, Mietoinen

Kasvo

Erityisiä kohteita kauppaamassa

Metsänhoitaja Esko Maukosella on takanaan pitkä ja monivaiheinen ura Metsähallituksessa.

Laatumaa on tunnettu tonttien ja metsätilojen myynnistä. Kauppaa käydään kuitenkin myös maa- alueista, jotka eivät lukeudu perinteisiin myyntikohteisiin. Näitä alueita kutsutaan erityiskohteiksi, joiden kartoituksesta ja myynnistä Laatumaalla Itä-Suomes- sa vastaa metsänhoitaja **Esko Maukonen**.

Maukosen uraan metsänhoitoalalla mahtuu monen- laista. Takana on työskentelyä useis- sa Metsähallituk- sen eri tulosyksiköissä monin eri työnimik- kein. Hänen nykyiseen työnkuvaansa Laatumaalla kuuluu muun muassa maan- käyttö- ja kiinteistöasioiden hoitaminen, kun- ten maa-alueiden kartoitus ja erityiskohteiden myynti.

Alueet monia mahdollisuuksia täynnä

Erityiskohteilla tarkoitetaan maa-alueita, joilla on kehittämispotentiaalia yhteis- kunnallisesti hyödylliseen käyttöön. Nämä alueet sijaitsevat usein taajamien ja kasvuk- keskusten lähetyvillä, valtaväylien ja rauta- teiden varsilla sekä matkailukeskusten lie- peillä.

- Erityiskohteelle voidaan rakentaa vaikka- pa matkailu- tai muita palveluja. Se voi olla myös useampia tontteja sisältävä saari metsä- talousmainen, joka myydään yhtenä kokoi- naisuutena, Maukonen tarkentaa.

Parhaillaan Laatumaalla on myynnissä pa- risenkymmentä erityiskohtetta. Pääasiassa kohteet sijoittuvat kasvukeskittymien ja poh- joisen matkailukeskusten lähistolle.

- Erityiskohteet luovat mahdollisuuksia asi- akkaille, jotka voivat hyödyntää alueita lii- ketoimintansa kehittämiseen, sanoo Mau- konen. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat kaupungit ja kunnat, joita kiinnostaa uusi- en asuntojen ja palveluiden rakentaminen. Matkailukeskusten kupeessa sijaitsevat alueet houkuttavat puolestaan matkailuyrittäjiä.

Erityiskohteiden myynti vaatii enemmän työtä kuin perinteinen tontti- tai metsätila- myynti. Näiden kohteiden hinnoittelu on myös oma lukunsa. Yleensä tonttien hinta määräytyy markkinahinnan ja metsätilojen hinta metsätalousarvon mukaan. Erityiskoh- teen hinta puolestaan perustuu sen mahdol- liseen käyttöarvoon eli visioon siitä, millai- seen tarkoitukseen kohde voidaan tulevassa käyttää.

Asiantuntijatyötä kartoituksesta myyntiin asti

Erityiskohteiden määrittely alkaa valtion maiden kartoituksella, jossa tarkastellaan pa- remmin muuhun kuin metsätaloukseen soveltuvia alueita. - Metsähallitus vaalii luon- nonsuojelualueita, joten kaupittelemaan ei lähdetä kohteita, joilla on merkittävää luon-

toarvoa, Maukonen toteaa. Huomioitava on myös sosiokulttuurinen kestävyys ja muinais- kulttuuriset arvot. - Kohdetta ei myöskään myydä, mikäli siitä on haittaa alueen histo- rialle, maisemalle tai retkeily- ja virkistystoi- minnalle, selventää Maukonen.

Kun potentiaalinen erityiskohde on löy- tynyt, aletaan sitä valmistella myyntikun- toon. Tällöin käydään läpi kohdetta koske- vat mahdolliset kaavamääräykset, sopimukset ja rasitteet. Mikäli kunta tai kaupunki ei ole kohteesta kiinnostunut, laitetaan se yleiseen myyntiin. Kohteelle määritetään usein kiin- teä myyntihinta, mutta joskus maa-alue saa- tetaan myydä tarjousten perusteella.

Maukonen tekee kaikkea kartoituksesta aina kaupantekoon asti. Hän valmistelelee asia- kirjat ja kauppakirjat myyntiä varten sekä so- pii ulkopuolisen asiantuntijan käytöstä koh- teen hinnan arvioinnissa. - Hinnoittelussa käytetään usein omien lisäksi ulkopuolisia asiantuntijoita. Näin saamme puolueeton- ta tukea päätöksenteolle. Maukonen sopii al- lekirjoituksista ja usein myös solmii kaupan. Kaupanteon yhteydessä asiakas saa kattavan tietopaketin ja ohjeet siitä, mitä mahdollisen lohkamisen, lainhuudatuksen ja muiden ost- on jälkitoimenpiteiden lisäksi tulee tehdä. - Mikäli asiakas tarvitsee hallinnollisiin kou- keroihin asiantuntijan näkemystä kaupante- on jälkeenkin, niin puoleemme voi kääntyä, Maukonen muistuttaa.

Samaa maata

- Mökkipaikka kuin omistajansa

Mökkiläinen

Mökkitontti Syötteellä on hiihtäjän unelma

Joku arvostaa vapaa-ajanvietossa yksityisyyttä ja omaa rauhaa, luonnon rikkauksien ihmettelyä sekä pitkiä patikkaretkiä hiljaisuudessa, jota ei riko kuin käen tahto kukkua. Joku taas liittyy mökkeilyyn vauhdikasta toimintaa, menoa ja meininkiä sekä urheilullisia aktiviteetteja, jotka kysyvät kuntoa.

Samalla kun yksi viihtyy laskettelukeskuksen ihmisvilinässä lukuisien palvelujen sykkeessä, toisen valinta on erähenkinen kalastus- torppa rauhaisan lahden pohjukassa. Joillekin huippuvarustelu ja luksus ovat mökkeilyn suola, kun taas moni mielihäskettä piilopirttiä keskeltä syvintä korpea.

Mielipaikkansa kullakin. Ihanteellisen vapaa-ajanviettopaikan valinnassa persoona on se, joka ratkaisee. Unelmatontin ja -mökin hankinnassa päätöksentekoon vaikuttavat niin harrastukset, henkilökohtaiset mieltymykset, arvot kuin elämäntilannekin. Se kaikkein mieluisin paikka valitaan lopulta sydämellä.

Suomalaista mökkihulluutta käsittelevän uunituoreen teoksen* laati- neet Pertti ja Maarit Alasuutari toteavat, että mökkeilyn kiehtavuus ja taianomaisuus eivät perustu pelkästään mökkiympäristön luontoon ja sen kauneuteen, vaan siihen todellisuuteen, jonka mökkiläiset itse rakentavat erottaakseen mökkeilyn kaupunkiarjesta. Oikeanlainen mökkitun- nelma syntyy siis mökkiläisen omien toiveiden ja niiden toteuttamisen tuloksena. Tärkeintä mökkeilyssä on päästä tekemään juuri sitä, mitä itse haluaa. Olla mökkipaikkansa kanssa samaa maata.

Tässä juttusarjassa esittelemme mökkiläisiä ympäri Suomea, jotka ovat samaa maata oman mökkipaikkansa kanssa.

* Pertti ja Maarit Alasuutari, 2010. Mökkihulluus. Vapaa-ajan asumisen taika ja taito. Lapin yliopistokustannus, Rovaniemi.

Valmista lomamökkiä haluaville ei Syötteen seudulla ole riittänyt tarjontaa ostettavaksi asti. Väänänsille löytyi kuitenkin mieluinen unelmatontti, jolle he rakennuttivat uuden vapaa-ajan asunnon.

Jorma ja Leena Väänänen ovat tutkailleet Syötteen latur- karttaa tarkkaan. Oma tontti löytyi Ollukasta latureittien varrelta, läheltä Syötteen palveluja.

SUKSET JALKAAN omassa pihassa, ja siitä saman tien ladulle – siinä on kuntohiihtäjän haave, joka Syötteellä toteutuu kuin luonnostaan. Tähän houkutukseen tarttuivat myös kempeleläiset **Leena ja Jorma Väänänen**. Hiihtämisestä Väänäset innostuivat uudelleen jo kypsässä iässä. Kummallakin meni nuoruusvuosien jälkeen kymmenen-parikymmentä vuotta, että suksia ei tullut laitetuksi jalkaan juuri ollenkaan. Vähitellen hiihtäminen alkoi kuitenkin taas tuntua hyvältä. Nyt matkaa laduilla kertyy vuosittain tuhannen kilometrin kahta puolta, Jormalla enemmän, Leenalla hieman vähemmän. - Hiihdossa matkanteko sujuu luontevasti yhdessä, vaikka kuntoeroa onkin. Välillä voi mennä rennosti, välillä vauhdilla, nousuista ja laskuista nautiskellen, ja kuitenkin yhtä matkaa.

Nykyisin hyvänolon tunne kuntohiihtolenkin jälkeen saa Väänäset lenkille talvisin lähes päivittäin. Syötteen maisemiin he ihastuivat jo joitakin vuosia sitten niin paljon, että he etsivät seudulta valmismökkiä. Niitä vain ei ollutkaan tarjolla, joten he päätyivät suunnittelemaan oman vapaa-ajan asunnon rakentamista lähelle rinteitä ja laturia. Perheen nuorimpia vetää laskettelu ja lumilautailu, aikuiset halusivat ottaa kaiken irti murtsikkaladuista.

Onnea tonttikaupoissa

Leenalle ja Jormalle saattaa kilometrejä kertyä päivän hiihtolenkillä kahdestakymmenestä viiteenkymmeneen. Matkan jälkeen "mehut on puristettu aika kuiviin". Siispä kotiin- paluun viimeisten kilometrien jyrkkä nousu rinnetontille ei tuntunut hyvältä. - Ollaan tutkittu laturikarttaa paljon enemmän kuin tonttikarttaa, Leena ja Jorma kommentoivat kuin yhdestä suusta. Haaveena oli löytää tontti alarinteestä, mutta kuitenkin läheltä laskettelu- ja laturireittejä. Lapsille ne olivat tärkeitä.

Täydellinen tonttipaikka löytyikin Ollukasta Romekievarintien ja tunturihotellille nousevan tien kainalosta. Runsaan puolen kilometrin säteellä siinä oli lähellä "kaikki", ap- teekista aina pikaruokapaikkoihin. Hissillekin matkaa oli vain muutaman kivenheiton verran.

Mutkana matkassa oli, että kaikki parhaalla paikalla olleet tontit olivat jo varattuja. Toiveikkaasti he kuitenkin ottivat yhteyttä tonttivarauksista vastaavaan Laatumaan Tapio Ojalaan. - Pääsiskö jonotuslistalle? Jos vaikka joku peruu varauksensa, Leena kysyi. Eipä kyselty turhaan. Yhden tontinvaraajan suunnitelmat muuttuivat, ja tontti vapautui.

Mökki kokoaa läheiset yhteen

Asiat etenivät joutuisasti. Tonttikaupat solmittiin joulukuussa 2009, ja vajaa vuosi tästä eteenpäin lokakuun lopussa Väänästen tontille nousut ihka uusi mökki oli muuttovalmis. Väänäset päätyivät valmiiseen mökkipa- kettiin, jonka pohjakaavaan he esittivät vain vähäisiä muutoksia. Niistä tärkein oli alkuperäistä paremmat vaatteiden käsittely- ja kuivaustilat, aktiivikuntoilijoilla kun pyykkiä riittää.

Väänästen kotoa mökille on matkaa 160 kilometriä, ja mökillä vierailaan harva se viikonloppu. Loppusyksy menee kaavaillessa, miten mökistä pääsevät nauttimaan kaikki läheiset: nuorimmat lapset, jo aikuiset lapset sekä mumma ja paappa Etelä-Pohjanmaalta. Tilaa tarvitaan, jotta isän, äidin, uusioperheen kuuden lapsen ja isovanhempien kesken voidaan nauttia lomasta vaikka kaikki yhdessä. Onneksi kaksikerroksisessa hirsimökissä tilaa riittää.

Pohjoinen Pohjanmaa ja Kainuu kutsuvat mökkiläisiä kaukaakin

Luonnonrauhaa, harrasteita kalastuksesta lasketteluun, maisemat kuin Suomi-filmistä. Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan sekä Kainuun alueella viihtyy luontoihminen. Alue houkuttaa monia mökkiläisiä kauempaakin nauttimaan Suomi-neidon vyötärönseudun omaleimaisuudesta.

Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan sekä Kainuun alueen luontoa voisi kuvailla sanoin vaihteleva ja monipuolinen. Yleisilmeeltään alue on rauhallinen sekä maisemiltaan luonnonkaunis. Näkymät muuttuvat Pohjanmaan aavoilta lakeuksilta Kainuun kivisille vaaroille siirryttäessä. Tasaiset peltonäkymät vaihtuvat hiljalleen ylöspäin matkatessa karuhkoiksi, metsän peittä-miksi maan kohoumiksi.

Luonnonmaisemia alueella hallitsevat vaarat, metsät, jokilaaksot ja järvet. Suurimpia vesistöalueita ovat Iijoki ja Oulujoki, ja suurimpia järviä Oulujärvi, Iso Lamujärvi ja Lestijärvi sekä Kainuun suurjärvet Kiantajärvi ja Ontojärvi. Lisäksi Perämeren rantamaisemat hiekkasärkineen ovat luonteenomaisia Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan rannikko-seudulle. Vyöhykkeelle ominaisia ovat myös suoalueet, etenkin aapasuot, joissa suoalueen keskikohta on selvästi reunoja alempana.

Alue ei ole vaihteleva pelkästään maastoltaan, vaan myös vuoden-ajanvaihtelut ovat huomattavia. Kesän värikkäät maisemat peittyvät talvella lumivaippaan, joka on etenkin Oulun ja Kainuun seudulla vahvimpia koko maassa. Myös aluetta hipaisevaa Suomenselkää on nimetty "Lapin sormeksi" sen runsaslumisten talvien vuoksi. Suomenselän alueen karun, avaran ja puhtaan luonnon sanotaan olevan jotain sellaista, mitä ei voi kokea muualla.

Vähemmällä rahalla enemmän

Alue houkuttaa monia mökkeilijöitä, niin lähialueilta kuin kauempaakin. Täältä monet eteläsuomalaiset hankkivat mökkipaikan päätökseen nauttimaan pohjoisen Suomen upeista maisemista ja ainutlaatuisuudesta tarvitsematta matkustaa aivan Lappiin asti. Tällöin perilläoloon jää enemmän aikaa. Esimerkiksi Helsingistä Kuusamoon, Ouluun tai Kajaaniin lentää noin tunnissa, ja junamatka samalla välillä taittuu 6–8 tunnissa.

Omasta vapaa-ajan asumuksesta haaveileva saa täältä mökkipaikan keskimääräistä edullisemmin, sillä alueen tontit eivät sijaitse suoranaisesti suurten väestökeskittymien läheisyydessä. Mitä kauempana tontti sijaitsee väestökeskuksista, sitä edullisempi se yleensä on. Näin ollen seutu tarjoaa vähemmällä rahalla enemmän.

Paljon tehtävää, nähtävää ja koettavaa

Kainuu sekä Keski- ja Pohjois-Pohjanmaa houkuttavat luonnonystäviä, joille parasta hengenravintoa on ulkona liikkuminen monine harrasteineen. Laajat valtionmaat tarjoavat lukuisia mahdollisuuksia luonnosta nauttimiseen metsästyksen, sienestyksen ja marjastuksen parissa – puhumattakaan uimisesta, veneilystä ja kalastuksesta, joihin alueen lukuisat joet, järvet ja meri suorastaan kutsuvat. Mökki toimii monelle luontoharrastusten tukikohtana, johon on mukava palata virkistävän vaelluksen, antoisan marjareissun tai hikisen hiihtolenkin jälkeen.

Paikallista asutusta on harvassa, joten alueen metsissä saa käyskennellä omassa rauhassa. Hyvällä tuurilla voi nähdä vilauksen kanadanmajavasta, liito-oravasta tai metsäpeurasta, joka hävisi 1900-luvun alussa Suomesta kokonaan, mutta säilyi Vienan Karjalassa, josta se leviittyi takaisin Kainuun alueelle. Nykyään metsäpeuraa esiintyy myös Suomenselällä, mistä myöskin alueen retkeilyreitistö, Peuranpolku, on saanut nimensä.

Alueen ihanteellisille vaaramaisemille on vuosien saatossa noussut myös monia matkailukeskuksia, kuten Syöte, Ruka, Ukkohalla, Paljakka ja Taivalvaara. Maasydänjärven matkailualue Sievissä huolehtii matkantaittäjistä ja luontoretkeilijän mielen virkeänä pitävät monet retkeilyalueet, kuten Kylmäluoma Taivalkoskella ja Hossa Suomussalmella. Luonnon rikkauksia ja nähtävyyksiä tarjoilevat myös kansallispuistot, joista eniten kävijöitä puoleensa vetävät Syöte ja Oulanka.

Vuokratontti Suomussalmella oli Tauriainen valinta

Raimo ja hänen poikansa **Toni Tauriainen** ovat tuoreita tonttivuokralaisia. Koko perheelle sopiva tontti löytyi tänä syksynä Suomussalmen Haukiperalta, läheltä kotia. Raimo Tauriainen kertoo, miksi valituksi tuli juuri tämä tontti, mitkä ovat alueen valitit ja miten tonttia aiotaan hyödyntää tulevaisuudessa.

Miksi vuokratontti?

- Tämänhetkiseen tilanteeseen vuokraaminen oli sopivin vaihtoehto. Ei tarvinnut ottaa heti alkuun isoja lainoja, vaan tonttiin voi totutella ihan rauhassa. Tontin vuokrasopimus solmittiin 40 vuodeksi, mutta tontin voi lunastaa itselleen missä vaiheessa tahansa. Tarkoituksenamme onkin ostaa tontti omaksi muutaman vuoden sisällä.

Entä miksi juuri tämä tontti?

- Sopivaa tonttia etsittiin koko kesä. Yhtenä valintakriteerinä oli, että sen tulee sijaita korkeintaan 20 kilometrin päässä kotoamme. Tämä sen vuoksi, että halusimme mökkipaikan tulevan oikeasti hyötykäyttöön, ja että kesäiltaisinkin sinne voisi lähteä pelkästään saunomaan. Nyt se on mahdollista, sillä tontille on matkaa vain 12 kilometriä. Vaimon ja lasten toiveen täytti myös uimiseen hyvin soveltuva matala hiekkaranta. Lisäksi tontin erikoisuutena on lähde, josta saadaan käyttöön oma juomavesi.

Mitä aktiviteetteja alueella voi harrastaa?

- Monipuolisia luontoharrastuksia, kuten kalastamista ja metsästyä, sillä vesistö ja metsästyksmaat ovat ihan lähietäisyydellä. Myös kelkkareitti kulkee aivan tontin vierestä. Yleiset ulkoilumahdollisuudet metsässä ovat hyvät, marjojakin löytyy ja maisemat ovat kauniit.

Millaisia suunnitelmia tulevaisuuden varalle?

- Tarkoitus on aloittaa piakkoin mökin rakentaminen. Mökistä aiotaan tehdä talviasuttava, sillä mahdollisuutena on muuttaa sinne vanhoilla päivillämme ja siirtyä mökin ympärivuotiseksi käyttäjäksi. Saa nähdä, kunhan lapset kasvavat tarpeeksi isoiksi.

Millaiselle mökkeilijälle suosittelisit aluetta?

- Haukiperalällä on mukavan rauhallista. Täällä viihtyy ihminen, joka arvostaa kaunista luontoa, sen rauhaa ja puhdasta järvivettä. Alue sopii moneneen makuun, sillä aktiviteetteja on joka lähtöön ja palvelutkin sijaitsevat ihan lähitöillä.

Laatunmaa INFO

Laatunmaa mukana messuilla vuonna 2010

7.-10.4. OmaMökki-messut, Helsingin messukeskus
27.6.-10.7. Loma-asuntomessut, Mäntyharju

Laatunmaa palkitsee

Laatunmaa arpoo puolivuositain palautetta antaneiden kesken palkintoja, jotka tällä kertaa voittivat:

Pirkko Reinman Kouvolasta ja Ossi Partanen Oulusta.

Onnea! Palkinnot on toimitettu voittajille.

Uusi toimitalo nousi Rovaniemelle

Rovaniemelle on rakennettu Metsähallituksen uusi toimitalo "Pilke" Ounasjoen rantaan, museo- ja tiedekeskus Arktikumin viereen. Näyttävä puurakenteinen toimisto- ja näyttelyrakennus valmistui lokakuussa 2010. Pilkkeessä on 650 m² laajuinen pohjoisten metsien kestävästä käytöstä kertova näyttely. **Tervetuloa tutustumaan!**

